

Мудрик Альона Миколаївна
студентка гр. ФФАМ-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: д.е.н., доцент Маршалок Т. Я.

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

З метою поліпшення українського законодавства у сфері трансфертного ціноутворення загалом і податкового адміністрування використання українськими бізнес-структурами трансфертних цін зокрема, необхідно детальніше проаналізувати досвід розвинених країн світу щодо державного контролю процесів трансфертного ціноутворення.

На відмінності у підходах до регулювання процесів трансфертного ціноутворення впливають особливості географічного розташування, ринкові характеристики, рівні економічного та соціального розвитку, державні політики у сфері фінансів.

У Бразилії використовується власний підхід до регулювання трансфертних цін, який тільки частково відповідає Керівництву ОЕСР. Бразилія використовує фіксовані ціни на сировинні товари, отримані на міжнародних біржах, а також фіксовані надбавки / «безпечні» співвідношення для інших товарів і послуг. Це забезпечує впевненість у податковому плануванні, хоча і створює нерівні умови, надаючи у такий спосіб конкурентні переваги бразильській економіці (податкова конкуренція). Тим не менш, це може призвести до економічного подвійного оподаткування корпоративного прибутку.

У Канаді Агентство Доходів устанавлює правила з трансфертного ціноутворення, які, в основному, побудовані на основі принципів ОЕСР. Крім того, періодично випускається Меморандум з трансфертного ціноутворення, який призначений доповнювати існуючі правила. Вищезазначені документи вимагають від канадських платників податків готувати документацію, яка б підтверджувала те, що застосовані трансфертні ціни в операціях з нерезидентами є встановленими за принципом «витагнутої руки». Платники податків зобов'язані оновлювати цю документацію у разі будь-яких істотних змін, а також надати таку документацію до податкових органів протягом трьох місяців з моменту письмового запиту.

16 липня 2016 року уряд Австрії прийняв закон про документацію з трансфертного ціноутворення. Обов'язок подачі пакета документації з ТЦ базується на фінансових показниках групи компаній, до якої входить локальне австрійське підприємство, та самого підприємства. Такий пакет містить:

– Звіт у розрізі країн повинен бути підготовлений, якщо загальний оборот Групи транснаціональної корпорації, який вказується в консолідованій річній фінансовій звітності за попередній фінансовий рік, становить не менше 750 млн. євро.

– Майстер-файл або локальну документацію, які треба готувати резидентам Австрії, якщо їх оборот за попередні два фінансові роки перевищив 50 млн. євро за в кожен рік.

Суб'єкти, які є резидентами Австрії та які не перевищують обумовлений поріг обороту, повинні подати Майстер-файл, якщо групі компаній, до якої входить такий суб'єкт господарювання, потрібно підготувати подібний Майстер-файл в іншій державі відповідно до відповідних внутрішніх законодавчих вимог своєї держави.

Польські правила з трансфертного ціноутворення, які стосуються як транснаціональних, так і внутрішніх операцій, вже добре налагоджені. Ці правила значно спираються на положення Керівництва ОЕСР (Польща є членом ОЕСР з 1996 року). Фінансові пороги для виконання вимог до документації з трансфертного ціноутворення є відносно низькими і, отже, вони поширюються на досить широкий спектр операцій. Польща приєдналася до ЄС у 2004 році, а тому на неї поширюються норми Кодексу поведінки ЄС у сфері трансфертного ціноутворення. Тим не менше, податкові органи приймають документацію з трансфертного ціноутворення, написану тільки польською мовою, яка охоплює всі пункти, які вимагаються відповідно до місцевого законодавства. У січні 2006 року в Польщі почало діяти законодавство щодо договорів про узгодження трансфертних цін.

У системі регулювання трансфертного ціноутворення Китаю більше уваги приділено типам транзакцій та оформленню документації (податкові декларації, укладання угод); більш детально розглядається пов'язаність асоційованих компаній. Також слід зазначити, що штрафні санкції щодо компаній більш лояльні, адже у випадку неперевіщення обсягу операцій порога в 20 млн. юанів, розслідування щодо таких компаній не проводяться, стимулюючи в такий спосіб розвиток компаній.

У даний час деякі розвинені країни (наприклад, Велика Британія, Нідерланди, Іспанія та ін.) вже підготували ряд змін до національного законодавства з трансфертного ціноутворення, які спричинені нещодавно прийнятими коригуваннями Рекомендацій ОЕСР, пов'язаних зі звітуванням на основі country-by-country. Тут мова іде про вдосконалення підготовки вимог щодо звітування з трансфертного ціноутворення, зокрема щодо надання транснаціональними корпораціями документації, яка міститиме інформацію про діяльність кожної зі своїх дочірніх компаній у різноманітних країнах.

Отже, Україні слід брати приклад з розвинених країн для створення більш досконалої системи державного контролю за процесами трансфертного ціноутворення, яка буде побудована на світовій практиці функціонування трансфертного ціноутворення. У рамках цього необхідно розробити напрямки підвищення ефективності податкового регулювання трансфертного ціноутворення в Україні, залучивши необхідних експертів, які вже мають відповідний досвід і кваліфікацію.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n5483>.
2. Типова податкова конвенція ОЕСР. URL: <https://lhs.net.ua/ua-tyпова-konventsiiia-oon-pro-unykennia-podviinoho-opodatkuvannia-bilsh-adaptovana-do-ukrainskykh-realii-nataliia-buromenska-vodafone-ukraina-ru-tyповаia-konventsyiia-oon-ob-yzbezhanuu-dvoinoho-naloho/>
3. Принцип «вितягнутої руки» при здійсненні контрольованих операцій за настановами ОЕСР. URL: <http://www.peritus.com.ua/pryntsyyp-vytyahnutoji-ruky-pry-zdijsnennya-kontrolovanyh-operatsijza-nastanovamy-oers>.
4. Мішин М., Курілов Є. Світовий досвід трансфертного ціноутворення: тенденції та перспективи. *Вісник Міністерства доходів і зборів України*. 2013. № 38. С. 48-52. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/6064>